

Briuselis, 2023 m. gegužės 22 d.
(OR. en)

9598/23

COHAFA 56
DEVGEN 93
CONUN 119
FIN 552
RELEX 634

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	9282/23
Dalykas:	Tarybos išvados dėl humanitarinio finansavimo trūkumo problemos sprendimo

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl humanitarinio finansavimo trūkumo problemos sprendimo, patvirtintos 2023 m. gegužės 22 d. įvykusiame 3950-ame Tarybos posėdyje.

TARYBOS IŠVADOS

DĖL HUMANITARINIO FINANSAVIMO TRŪKUMO PROBLEMOS SPRENDIMO

1. Taryba reiškia gilų susirūpinimą dėl smarkiai didėjančių humanitarinių poreikių pasaulyje tuo metu, kai humanitarinė erdvė traukiasi, konfliktai yra užsitęsę, pagalba politizuojama, o dėl klimato kaitos didėja pažeidžiamumas, ir dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą principingų bei veiksmingų humanitarinių veiksmų atžvilgiu. Daugiau kaip 350 mln. žmonių visame pasaulyje reikia gyvybę gelbstinčios humanitarinės pagalbos, t. y. daugiau kaip 20 proc. daugiau, palyginti su 2022 m., ir daugiau kaip 40 proc., palyginti su 2021 m. Daugiau kaip 100 mln. žmonių buvo priverstinai perkelti, o 43 mln. žmonių 51 šalyje yra ant bado slenksčio. Taryba pažymi, kad visame pasaulyje pastaruoju metu pateiktais humanitarinės pagalbos prašymais užsitikrinta tik pusė reikiamo finansavimo, ir reiškia gilų susirūpinimą dėl augančio atotrūkio tarp apskaičiuotų poreikių ir finansavimo, be kita ko, užmirštų krizių atveju.
2. Taryba reiškia nerimą dėl žmonių kančių masto, tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų, prarastų gyvybių ir prarasto orumo, įskaitant smurtą prieš civilius ir tyčinį bei tikslinį civilinės infrastruktūros naikinimą visame pasaulyje, pavyzdžiui, Ukrainoje dėl Rusijos agresijos karo. Taryba taip pat reiškia gilų susirūpinimą dėl pražūtingų šio karo padarinių pasaulyje, nes jis dar labiau paaštrino pasaulinę maisto krizę, ir pakartoja savo įsipareigojimą remti pasaulinį aprūpinimo maistu saugumą bei mitybą, be kita ko, įgyvendinant JT Juodosios jūros grūdų iniciatyvą bei ES ir Ukrainos solidarumo koridorius.
3. Taryba iš naujo primena esminį ES ir jos valstybių narių vaidmenį remiant humanitarinius veiksmus visame pasaulyje, kaip pademonstruota pradėjus Europos humanitarinį forumą, ir primena 2021 m. išvadas dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „ES humanitariniai veiksmai: nauji iššūkiai, tie patys principai“, ir atkreipia dėmesį į 2021 m. Europos Parlamento rezoliuciją dėl naujų ES humanitarinių veiksmų gairių.

4. Taryba pabrėžia, kad reikia skubiai spręsti didėjančio humanitarinių poreikių ir išteklių atotrūkio problemą didinant pastangas trimis tarpusavyje susijusiomis ir viena kitą sustiprinančiomis kryptimis: didinti ir plėsti humanitarinės veiklos išteklių bazę, didinti humanitarinės sistemos veiksmingumą ir efektyvumą ir mažinti humanitarinius poreikius.

I. DIDINTI IR PLĖSTI HUMANITARINĖS VEIKLOS IŠTEKLIŲ BAZĘ

5. Taryba pabrėžia, kad reikia sutelkti papildomą humanitarinį finansavimą visame pasaulyje ir sukurti labiau subalansuotą finansavimo struktūrą, grindžiamą tradicinių, naujai atsirandančių ir potencialių paramos teikėjų, filantropinių fondų, privačiojo sektoriaus, taip pat kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ištekliais.
6. Taryba atkreipia dėmesį į savo valstybių narių įsipareigojimą užtikrinti papildomą humanitarinės pagalbos finansavimą. Taryba tęs darbą siekdama užtikrinti tvaresnį ir labiau subalansuotą humanitarinio finansavimo pasidalijimą tarp valstybių narių ir prašo Komisijos kasmet teikti ataskaitas šiuo atžvilgiu. Taryba dar kartą patvirtina kolektyvinį ES įsipareigojimą ne vėliau kaip 2030 m. bent 0,7 proc. kolektyvinių BNP skirti OPV ir ragina savo valstybes nares toliau dėti pastangas, kad būtų panaikintas humanitarinės pagalbos finansavimo trūkumas, prisidedant jų finansinius išteklius atitinkančiu lygiu ir užtikrinant, kad tinkama jų OPV dalis, pavyzdžiui, 10 proc., būtų skirta humanitariniams veiksams, remiantis esamais humanitariniais poreikiais.
7. Taryba ragina ES ir jos valstybes nares stiprinti dialogą ir intensyvinti savo informavimo veiklą su šalimis, turinčiomis ekonominį potencialą prisiimti didesnę atsakomybę už padidintą ir nuspėjamą poreikius grindžiamą humanitarinį finansavimą, visų pirma su EBPO ir G20 priklausančiomis šalimis, pavyzdžiui, sistemingai įtraukiant humanitarinius veiksmus į savo dialogus su trečiosiomis šalimis ir reguliariai įtraukiant humanitarinius reikalus į dvišalių susitikimų visais lygmenimis darbotvarkę. Pagarbos tarptautinei humanitarinei teisei ir humanitariniams principams propagavimas yra neatsiejama tos informavimo veiklos, skirtos paramos teikėjų bazei plėsti, dalis.

8. Taryba ragina valstybes nares ir Komisiją propaguoti privačiojo sektoriaus, įskaitant filantropinius fondus, angažavimąsi ir skatina pastangas kurti humanitarinio ir privačiojo sektorių partnerystes. Taryba taip pat skatina valstybes nares ir Komisiją išnagrinėti novatoriškus finansavimo metodus siekiant įtraukti visus suinteresuotuosius subjektus.

II. DIDINTI HUMANITARINĖS SISTEMOS VEIKSMINGUMĄ IR EFEKTYVUMĄ

9. Taryba akcentuoja, kad svarbu užtikrinti pagalbos teikimo veiksmingumą ir efektyvumą, kad būtų optimizuotas turimų išteklių naudojimas, ir patvirtina, kad svarbus yra vien poreikiais grindžiamas metodas, taip pat skaidrus ir principais pagrįstas prioritetų tarpusavyje humanitarinių krizių nustatymas. Taryba palankiai vertina itin svarbų JT sistemos, visų pirma JT Humanitarinių reikalų koordinavimo biuro (OCHA) ir kitų JT agentūrų, vaidmenį užtikrinant veiksmingą poreikių koordinavimą ir vertinimą, įskaitant pastangas, kad poreikių aštrumo analizės būtų palyginamos tarpusavyje krizių, dėl poreikių vertinimų ir reagavimo planavimo susiejimo ir dėl kokybės užtikrinimo pasitelkiant nepriklausomą priežiūrą, kuria bus sudarytos sąlygos paramos teikėjams paskirstyti finansavimą remiantis poreikiais.
10. Taryba pripažįsta kokybiško finansavimo, t. y. daugiamečio ir lankstaus finansavimo, vertę užtikrinant veiksmingus ir efektyvius humanitarinius veiksmus. Lankstus finansavimas suteikia galimybę greitai padidinti mastą reaguojant į neatidėliotinus poreikius ir užtikrina veiklos tęstinumą apleistų krizių atveju. Todėl šiuo atžvilgiu Taryba skatina valstybes nares ir Komisiją padidinti savo lankstaus finansavimo, kuris apibrėžiamas kaip nepaskirtas arba negriežtai paskirtas, lygį, laikantis Didžiojo sandėrio įsipareigojimų. Be to, Taryba primena Didžiojo sandėrio konferenciją dėl kokybiško finansavimo rezultatų, kuriame įsipareigota 30 proc. padidinti daugiametį humanitarinės pagalbos finansavimą, pripažindama, kad daugiametis finansavimas taip pat turi potencialo sustiprinti vietos pajėgumus ir veda prie geresnių rezultatų nukentėjusiems gyventojams, ypač užsitęsusių krizių atveju.

11. Taryba pripažįsta svarbų vaidmenį, kurį atlieka vietos ir nacionaliniai subjektai, įskaitant moterų vadovaujamų organizacijų dalyvavimą ir lyderystę, sudarant palankesnes sąlygas veiksmingiems humanitariniams veiksams, nes jie veikia kaip priešakinės linijos reaguotojai, esantys vietoje prieš ekstremaliąsias situacijas, jų metu ir po jų. Todėl Taryba ragina valstybes nares ir Komisiją stiprinti bendradarbiavimą su vietos organizacijomis laikantis Didžiojo sandėrio įsipareigojimo bent 25 proc. humanitarinės pagalbos lėšų skirti kuo labiau tiesiogiai vietos ar nacionaliniams subjektams, kartu remiant gebėjimų stiprinimą ir prasmingą, įtraukų vietos subjektų dalyvavimą priimant sprendimus visais programos ciklo etapais, ir su teigiamu vertinimu atkreipia dėmesį į Komisijos gaires dėl lokalizavimo.
12. Taryba pabrėžia humanitarinės logistikos potencialą siekiant veiksmingesnės ir efektyvesnės humanitarinės pagalbos. Taryba skatina valstybes nares ir Komisiją pasinaudoti novatoriškais metodais siekiant toliau didinti humanitarinių veiksmų veiksmingumą, be kita ko, pasitelkiant Didžiojo sandėrio sistemą. Taryba skatina humanitarinį sektorių, įskaitant paramos teikėjus, toliau plėtoti ir remti strateginį požiūrį į logistiką.

III. MAŽINTI HUMANITARINIUS POREIKIUS

13. Taryba mano, kad galų gale veiksmingiausias būdas spręsti humanitarinės pagalbos finansavimo trūkumo problemą yra sumažinti humanitarinių poreikių lygį. Atsižvelgdama į tai, Taryba pabrėžia, kad reikia tvariai šalinti pagrindines priežastis pasitelkiant sustiprintą humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos (HPVT) sąsajos operacionalizavimą, bendradarbiaujant pagal Europos komandos metodą ir laikantis, *inter alia*, Humanitarinės pagalbos teikėjų deklaracijoje dėl klimato ir aplinkos nustatytų įsipareigojimų.
14. Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad ginkluoti konfliktai tebėra pagrindinis humanitarinių poreikių veiksnys ir kad reikia politinių sprendimų žmonių kančioms užbaigti. Taryba pakartoja, kad svarbu toliau dėti pastangas konfliktų prevencijos, mediacijos ir įtraukaus taikos kūrimo srityse, ir pabrėžia, kad reikia sistemingesnio ir labiau koordinuoto požiūrio į humanitarinę diplomaciją.

15. Taryba pabrėžia, kad ES išorės veiksmų šerdyje svarbu nuosekliai išlaikyti pagarbą tarptautinei humanitarinei teisei ir atitiktį jai ir propaguoti ją visomis turimomis priemonėmis, ir akcentuoja pirmąją užduotį – gerbti ir apsaugoti civilius gyventojus laikantis tarptautinės humanitarinės teisės, išsaugoti humanitarinę erdvę ir užtikrinti humanitarinio personalo saugą ir saugumą. Ji taip pat akcentuoja, kad reikia užtikrinti atsakomybę už tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus.
16. Taryba pabrėžia, kad reikia užbėgti už akių humanitariniams poreikiams ir juos mažinti pasitelkiant HPVT sąsajos metodą, šalinant pagrindines krizių priežastis, investuojant į nelaimių rizikos mažinimą ir pasirengimą nelaimėms, kartu laikantis į lyčių lygybę orientuoto požiūrio ir laiku stiprinant žmonių, kuriems reikia pagalbos, atsparumą, kartu užtikrinant nediskriminacines pagrindines socialines paslaugas, be kita ko, skirtas moterims ir mergaitėms, visų pirma užsitęsusių ir politiškai sudėtingų humanitarinių krizių atveju. Šiame kontekste Taryba skatina intensyvinti humanitarinės pagalbos teikėjų ir taikos bei vystymosi srities subjektų, visų pirma tarptautinių finansų įstaigų (TFI), dialogą, kad būtų užtikrintas tęstinis, lankstus ir reaktyvus vystymosi finansavimas, skirtas stabilizavimui ir angažavimuisi nestabiliose ir konfliktų paveiktose valstybėse, patiriančiose ekstremaliąsias humanitarines situacijas.
17. Taryba pakartoja, kad klimato kaita yra augantis humanitarinių poreikių veiksnys. Taryba ragina valstybes nares ir Komisiją išnagrinėti galimybes kuo labiau padidinti visų finansavimo srautų poveikį, taikant esamus finansavimo susitarimus, kad būtų geriau reaguojama į klimato sukeltas humanitarines krizes.
18. Taryba pripažįsta, kad svarbu imtis veiksmų prieš prognozuojamus pavojus siekiant užkirsti kelią ūmiems humanitariniams smūgiams arba juos sumažinti prieš jiems virstant išsipildžiusiomis ekstremaliomis humanitarinėmis situacijomis. Šiame kontekste ir laikydamosi JT generalinio sekretoriaus iniciatyvos „Išankstiniai įspėjimai visiems“ (EW4All), Taryba pabrėžia, kad gyvybiškai svarbu didinti išankstinių veiksmų mastą siekiant sumažinti humanitarinius poreikius, be kita ko, stiprinant humanitarinės pagalbos, vystymosi ir klimato srities subjektų sinergijas.